

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanulóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hóss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

A jó pásztor.

Emberi értelem, szellemi élet is a tavasz életfakadásával nyílladoz, a nyár napsugaras erejével gyümölcsöző.

Virágai: érzések. Gyümölcsei: eszmék, gondolatok, cselekvést fogamzó akarások.

Minden tájnak gyönyörűsége a virágos fa. Csillagos éj selymes öleléssel védi. Szellős hajnal gyöngyszemekkel ékesíti. A nappali sugár mosolyogva fürdik illatában. Mézgyűjtő rajok édes vágyakozással körülzsongják.

Emberek között ilyen gyönyörűség az egyén, akinek lelkében szép, nemes érzések fája virágzik. Selyemlágú a gyengédség, gyöngyös pártája a tiszta szándék, napfényes az öröm, mellyel közeledünk hozzá. S feléje rajzik a lelkek vágya, hogy ihletet, szebb célok felé lendülő akarások édes lészt lakmározza nemes érzéseinek aranycsészejéből...

Virágzásból gyümölcs érik: érzések lelki áradásában eszmék hullámanak, gondolatfodrok sorakoznak. S megnemesedett érzésekből eszme, gondolat se születhet más, mint amelyek szépséget hordoznak, jóságot hirdetnek, áldást ígérnek, boldogság felé vezetnek. Egyeseket, családokat, társadalmakat és nemzeteket egyaránt.

Mult vasárnap örömnapot hirdetett az öreg templom harangja. Új püspökünk ünnepi miséjére, szentbeszédére hívta az embe-

reket. S a fenséges szavu érchirnököt sokan meghallgatták. A szép templom nagy, áhitatos közönséget fogadott. Ünnepi sokadalom gyűlt össze buzgó hallgatósággá, egyesítve, krisztusi szellemben egységesítve minden rangot és rendet.

Mély tisztelet, meleg figyelem, szomjas kívánság fogadta az új főpásztort, aki gyalog jöve, amiként hajdan az apostolok keltek igehirdetésre. Nemsokára tömjénillat szárnyalt, övezve a legszentebb áldozatra terített asztalt s betöltve a napsugárban fürdő szentélyt. Ebből a tömjénes, napsugaras körből sudárosan kiemelkedve állott az isteni szavak fehér márványszékében bizakodástól derűs arccal az igehirdető főpásztor. Még egy kis idő s a lelkes szívek vágyakozását betöltve csendült meg a püspöki szózat.

S a tömjénillatos úrban viráglevelek röpködtek, a gazdagon nyilatkozó nemes érzések fehér szirmai. Szállott a lélek benső forrósága, mint buzakalászt acélozó nyári tüzeső s az érzések tavaszi virágzásából magasztos eszméket, fenséges gondolatokat érlelt.

Elhangzott a Jó Pásztor fenséges példabeszéde. Evangéliumos világosság ömlött elibénk, hogy megvilágítsa az apostol-utódnak, mint jó pásztornak életutját. Édes ígérlet az őszinte szeretet aranyából vert hidat a jelenből a jövőbe s a lelkes foga-

dalom a jóság, pártfogás, irgalmasság oszlopait helyezte alája.

A jó pásztor fogadalma volt ez, életet adva, hanem az élet áldozatos munkáját ígérve a nyáj boldogságáért. Embert boldogító élet szép programja volt e főpásztori megnyilatkozás. Irányelvek képében hatalmas társadalmi munkaterv. A szülői, gyermeki kötelmeket, az iskola, a társadalom, az állam munkáját át- és összefogó erkölcsi elveket, az anyagi életet is megjavító szociális teendőket, a keresztény élet, a Krisztuskövetés egyént s összességet megnevesítő, eszményesebb élet-célt munkáló lelki törekvését s ennek hatását példázta, csillogtatta a hallgatók előtt.

Jó és igaz és erős szellem szárnyalt feletünk. Néztük az oltárképet, amely hasonlóan jó és igaz és erős szellemet példáz, mikor az angyalvezér lesújtja a gonoszot. Mint oázisok kifolyó vizét a tikkadt homok, a lelkek szomja ugy itta cseppjeit a szószékről hangzó üdvösséges igék szent vizének. S enyhülés, vigasz, édesség, szebb élet vágya, akarások nemesített ereje szállott a szívekbe. S a lelkek örömrája, hogy áldott, lelkiségben gazdag érzések és ezekből születő, táplálkozó eszmék napja hajnalodik mi közöttünk is a nép- és társadalomboldogítás vérben keresztelt törekvéseinek új világkorszakában. (—a.)

Küldöttségek tisztelgése.

Szentbeszéd után, szentmise alatt mélyen meghatótt lelkek fohásza könyörgött meghallgatásért, hogy a szeretet, a békeesség, a krisztusi munkára törekvés szép igéi testté váljanak.

A lelki felrészülés sugáros örömet szórta a fényes őszi nap is a hazatérő főpásztor utjára, tele hintve még mindegyre fokozódó mély tiszteletének, szives hődelátának virágaival is.

Nyomában tisztelgő küldöttségek feketeruhás csoportja haladt. Hogy minő mély hatással volt rájuk az ékes püspöki szózat, leginkább bizonyítja az üdvözítő szónokok belemélyedése. Majd mind-egyikük fűzött belőle egy-egy szép gondolatot üdvözítő beszédbe.

Az üdvözítéseket alább közöljük. Ha kivonatoltság is, megközelítő hűséggel. Olvasóinknak kedveskedünk ezzel: nagyrabecskésünk ószirozásjával.

Vasárnap.

A katonaság tisztelgése.

Nagy László alezredes üdvözítőbeszédéből az alábbi részt közöljük:

Méltóságod székhelyén két honvédezerednek van otthona. É két ezred képviselőiben tiszteltel-
célve jelenünk meg Méltóságod előtt abból az

alkalomból, hogy legfelsőbb akarat szerint Méltóságod ősi vármegeyénk székhelyén első pásztori működését megkezdte. Tábort ezeideink nevében is mély tisztelettel köszöntöm Méltóságodat és kérem a Mindenhatót, hogy magasztos, szép működésében hosszú időn át hűséges istápolója lehessen az emberiség legnagyobb kincseinek: a vallásnak és erkölcsnek. Mindenkör, de ma különösen nagy szükség érezzük ennek a kincseknek, mert ama romok között, melyek a hadrakélt sereg nyomán fakadnak, az emberi életnek becses virágai is tönkremennek. Méltóságod papságától hirt fog kapni arról, hogy a mi vitéz katonáink mekkora istenfélelemmel rohannak a harcba a haza szent ügyéért. Itt pedig hirt fog venni arról, hogy a póttettek kötelességszerűen ápolják a vallásos érzést abban a szent megyőződésben, hogy a háboruban, melyben a technika legnagyobb felkészültsége áll szemben az emberélettel, az erkölcsi erő az, mely katonáinknak bátorságot, erőt ad s ügyünket diadalra viszi a harcjéren. A közdelem terén szürkével vonunk be mindent. Ebből a szürkeségből is kivillan azonban a magyar katona hősiességtel. Ez a vitézség mindnyájunk szívéhez magyarul szól, mindenkör, aki ennek a

hazának történelmi múltját ismeri. Mély tisztelettel arra kérem Méltóságodat, hogy mint magas törvényhozó, akkor, a mikor arról lesz szó, hogy a magyar nemzet jövődjét megalapítsák, legyen szószója a magyar ügynek. Üdvözölöm ismételtan a két ezred nevében és Isten áldását kérem Méltóságodra.

Megyéspüspökünk a lelkes beszédre következőképen válaszolt:

Hálásan köszönöm alezredes urnak egyszerű, keresetlen, kedves szavakkal kifejezett jókívánatait. Meg vagyok győződve, hogy ha valaki, akkor a püspök és papság áll közel a katonasághoz. Mindkettő egyenruhában jár, így már külső megjelenése is harcba állítja mindama törekvésekkel szemben, melyek a kipróbált eszmékkel és erkölcsi becsületességgel ellentétben állanak. Mindkettő védte királyát, nemzete alkotmányát és az ország erkölcsi alapjait, mert nincs más alapja az országoknak, mint a tiszta erkölcs. Ezt az erkölcsi értéket alezredes ur kiemelte, ezt vagyunk hivatva ápolni mi is. Tesszük is. Alezredes urral karöltve ezt akarjuk tenni különösen most a világháboruban, ott, ahol csak tudjuk. A zászlóaljainál, a kórházakban. Kérem a katonaság mélyen tisztelt előjáróját, hogy papjainknak e tekintetben legyenek

segítségére, különösen a kórházakban, hogy sebesülteikhez hozzáférhessenek s lelkileg emelhesék őket. Ajánlom magamat és papságomat az egész tisztikar jóindulatába. Nem hiányzott ez eddig sem, de jó, kezét kezbe téve, a régi emlékeket megújítani és békes fegyverbarátságot kötni. Ezt fogadom én is az egész tisztikarnak, hogy a házi tűzhely barátságában élhessünk együtt. Isten éltesen minden katonát és minden tisztet. Segítse győzelemre azt az ügyet, melyért harcolunk. Hiszem, hogy az Ur azzal fogja megjutalmazni nemzetünket, hogy újra erősek leszünk. Bizakodom, hogy a magyar nemzet régi kívánságai is teljesedésbe mennek.

A vármegye üdvözlése.

Bibó Károly alispán így üdvözölte a püspököt:

A veszpremi egyházmegye örömnappal. Ebből az örömnappal, mely maradandó nyomokat hagy maga után, a vármegye is igaz örömmel öhajítja részét kívenni. Ez alkalommal először van szerencsénk Méltóságodat üdvözölni, mint az egyházmegye fejét. És ez alkalommal megfogadjuk szívünk egész melegevel, a legnagyobb szeretettel és Méltóságod működésére minden téren Isten áldását kérjük. E vármegye közönsége megértette a multban is, hogy oly magas méltóság, mint a veszpremi püspök, csak áldashozólag hathat. Ezért mindig kereste az együttműködést. A megértés többé-kevésbé mindig sikerült Méltóságod elődeivel. És ha a megértés igaz is volt, akkor mindig nagy hatásokat és alkotásokat tudott létrehozni a püspökkel. Ebben az ünnepélyes pillanatban e nemes vármegye közönségének nevében bizodalomteljes tisztelettel nyújtom Méltóságodnak a munka jobbát és a legnagyobb tisztelettel kérem, fogadja el tőlünk. Meg lehet győződnie Méltóságod, hogy egymást megértve, visszatérnek azok a régi szép idők, mikor az egyházi méltóság és a vármegye karöltve egy nagy egység volt. Hogy ez visszatérjen, kétszeresen nagy fontosságú. E vármegye ezrek és ezrek ügyét van hivatva támogatni. Ebben a munkában szükségét érezzük Méltóságod támogatásának, hogy amikor a földi jólét fellendül, ugyanakkor a lelkek világa is fényesen ragyogjon. Ha ezt elérjük, a vármegye közönségét jóleső érzés tölti el. Nem rabolom tovább Méltóságod idejét, hanem üdvözölöm a vármegye közönségének és tisztikarának nevében és kérem, legyen segítségemre. Erre támaszt találom méltóságodnak a mai napon a székesegyházban elmondott beszédében. Isten segítségével legyen Méltóságoddal!

Óméltósága így válaszolt a vármegye üdvözlésére:

Hálásan köszönöm az elhangzott szíves szavakat. Megragadom azt, amit az alispán ur is legjobban kiemelt. A vármegye közönségével békeségben akarok élni. Azt akarom, hogy a papság és vármegye megértse egymást. Kívánom, mert hasznos a vármegyének, ha bennünk nem ellenséget lát, hasznos az egyháznak, ha a vármegye segít minket. E vármegye egy szíve Magyarországnak, a mi kis hazánk. Ha ápoljuk e kis hazában a békes egyetértést és kölcsönös közreműködést, akkor egyrészt előkészítjük a talajt a közös munkára, ott, ahol a konzervatív erők összetartása menti meg nemzetünket a radikális törekvésekkel szemben, melyek a multtal szakítva, rombolnak és homokra akarnek építeni. Másrészt teljesítjük Krisztus szavait, aki azt mondta: békeséget hagyok nektek, az én békeségemet hagyom nektek, nem azt a békét adom, amit a világ ad nektek. Ez a Krisztus husvétü üdvözlése, ez az én üdvözlésem is, ezt keressük: Krisztus igaz szellemében biztosított a vármegye közönségét, hogy az egyház nem lesz a béke megromlója, ha valamikor ez megromlana. Hallom, mily békes a viszony ill a hatóságok és az egyház között. Én abban a szellemében jövök, hogy építsek ezen a téren is, a kölcsönös megértés szellemében. Így örvendünk kölcsönösen együtt. Éljen az egész vármegye közönsége!

A város üdvözlése.

Dr. Komjáthy László polgármester a város ószinte érzeitől tolmácsolta következő beszédében:

Veszprém város közönségének nevében hódolateljes tisztelettel üdvözölöm Méltóságodat azon alkalommal, hogy székvárosába hazakeresztve, főpásztori működését megkezdeni kegyes volt. A mai nehéz háborús körülmények nem engedték meg azon hős óhajított kívánságunk teljesülését,

hogy Méltóságod hazakeresztése alkalmával székváros közönségének szeretetét és örömet külső díszekben is kifejezésre juttathassuk. De ha nem is állottak diadalkapuk az utvonalon, a város közönsége szívében szeretetből volt az megépitve s ha nem is gyújthatunk örömtűzeket a halmokon, ott ragyogott az örömmel tűze a szemekben. Nemcsak mint főpásztori üdvözölöm Méltóságodat, üdvözölöm egyben ugy is, mint városunk első polgárát és kérem, hogy városunk közügyeiben szíves jóindulatával bennünket nehéz munkánkban támogatni kegyeskedjék. Isten hozza, Isten éltesse sokáig!

A város bensőséges üdvözlésére megyéspüspökünk hasonló melegséggel válaszolt:

Hálásan köszönöm polgármester urnak kifejezett rokonszenvét. Szavaiban a város nyilatkozik meg, mert ő annak a városa szíve és nyelve. Köszönöm a kifejezett üdvözlést. A házban csak a rossz gyerek csinál zavart. Én itt jó polgár akarok lenni, jó püspök, jó ember. Jó polgár, aki a város fellendülését kívánom, abban a biztos meggyőződésben, hogy, amily mértékben fejlődik a város, oly mértékben fejlődnek a püspöki értékei is. A város megértése a püspök odaadását váltja ki. Annál nagyobb lesz az első lelkiasztor öröme is, minél nagyobb hálát tapasztal. Amennyire az idő és körülmények megengedik, kölcsönös megértéssel beszélünk meg mindent. A város és püspök érdeke azonos. Éljen Veszprém városa!

A törvényszék üdvözlése.

Juraszek János, törvényszéki elnök így üdvözölte a főpászort:

A veszpremi kir. törvényszék, járásbíró és ügyészeg tagjai jelentek meg Méltóságod előtt. Megjelentek, hogy üdvözöljék Méltóságodat magas egyházi és kiváló közjogi állásában. Kérjük a Mindenhatót, hogy a mai szentbeszédében vázolt gyönyörű program megvalósításához adjon Méltóságodnak erőt, kitartást és hosszú életet. Méltóságod boldog emlékü elődeinek sok jóindulatát és rokonszenvét élvezték az igazságügyi hatóságok: kérjük Méltóságodat, hogy ezt a jóindulatot és szimpátiát nekünk előlegezni méltóztassék, amit mi mély tisztelettel és meleg ragaszkodással szeretnénk viszonozni. Isten éltesse méltóságodat!

Óméltósága ekképen válaszolt:

Természetes valami az, hogy a püspökök a törvényszék uraival egyetértésben éltek, mert ők mindig az igazság, becsület emberei, akik nem tudtak ármányosak, hamisak lenni. Ők mindig a törvényért és népért éltek, ami az én életprogramom is ebben az új munkakörben. A püspök és papság is mindig a törvényért, az igazságnak rendjeért küzd, a konzervatív eszmékért száll síkra. Isten éltesse Önöket uraim. Ahol tudom, megfogom mutatni rokonszenvemet. Szomszédok vagyunk, illik is, hogy jó szomszédok legyünk.

A pénzügyigazgatóság üdvözlése.

Horváth Iván pénzügyigazgató szívénél teljes melegevel üdvözölte az új püspököt. Azt kívánta, hogy szentbeszédében kifejezett gondolatokat meg is valósíthassa s hogy szép méltóságát sokáig hordozhassa.

A beszédre szívélyes köszönet volt a püspöki válasz, hangoztatva, hogy a szószéken elhangzott igék szívből eredtek. Ha valaki embertársaiért él, ennél többet nem tehet. Isten kegyelmét kéri, hogy programját megvalósíthassa. Ismeri a tisztviselő gondjait is. Szívesen megmutatja nagyrabecsülését, ahol csak s amiben teheti.

A ref. hitközség üdvözlése.

Demjén Márton lelkész ószinte, meleg érzést tolmácsolt ezekkel a szavakkal:

Az én szívem gondolatai legyenek kedvesek. Méltóságos Uram! Mi, kik itten jelen vagyunk, a ref. egyház hívei, eljöttünk, hogy tiszteletünket tegyük. Ebben a pillanatban felszáll lelkünk Isten elé s kérjük: bőséges kegyelmének szent malasztjával árasza el nemes lelkét, hogy legyen kifogyhatlan erőforrása az egyház küzdő és vérző híveinek. Az ég adjon hosszú életet és boldogságot. Amen.

Az üdvözlésre Óméltósága így válaszolt:

Nagytiszteletű Uram! Köszönöm a szép üdvözlést. Részemről azon leszek, hogy azt a közös alapot, amely minket összeköt az egyetlen közvetítőhöz, Krisztushoz, ezt mindig ápoljuk és fejlesztjük, következésképp azt is, amit ő hirdetett: a békeséget és szeretetet. Közünk nem lesznek

ellentétek, mert egyet akarunk: Krisztus elveinek diadalát, hogy minél több ember üdvözüljön, mert magyarok vagyunk, kik azt akarjuk, hogy e haza polgárai egyetértéssel boldoguljunk. Csak ugy leszünk erősek, ha azok, akik vallásosak, akik a hagyományok és nemzet alapjainak adnak, azok összefognak és úgy állnak ellen azoknak a nemzetietlen törekvéseknek, melyek erkölcsöt letörő irányban akarják befolyásolni honfiai életünk egész körét. Hogy ez ne lehessen, kölcsönös megértésre nyujtom a kezemet. Kezét kézzé dolgozunk, mint Krisztushívők nemzetünk megerősítésére.

A kegyesrendiek üdvözlése.

Laczó Dezso igazgató így tolmácsolta a kegyesrendiek benső, ószinte üdvözlését:

Az egyház eme nagyfontosságú napján örömmel és tisztelettel jöttünk ide, hogy mint a piarista rendház tagjai a magunk és az ifjúság nevében üdvözöljük Méltóságodat. Örömmel és tisztelettel nagyban emelte az a körülmény, hogy öfélése és őszintesége oly férfit állított az egyházmegye élére, aki nevelő intézményeink legelőkelőbbikének élen állott. Fokozza törekvésünket új főpásztorunk iránt, mert tudjuk, hogy az a szerény törekvés, melyet mi az egyház és haza javára teszünk, csak abban az esetben ér el eredményt, ha a lelki élet vezetői irányítanak bennünket. Mikor hódolatunkat előterjesszük, kérjük házuk javára jóindulatát. Részünkről ígérjük, hogy a hazának és egyháznak iparkodunk hasznos polgárokat nevelni. Isten éltesse Méltóságodat!

Óméltósága következő válaszában jellemezte a kath. főgimnázium magas szias hivatását:

Nagyon köszönöm a piarista főgimnázium tanári karának üdvözlését. A piaristák üdvözlése azért kedves nekem, mert közel állnak hozzám, hisz ott nyertem nevelételemet. Az ő növendékük voltam hét éven át. Én oda mindig vissza-vissza gondolok. Ott ismertem meg a tanárokat, akikhez kegyelettel ragaszkodom, akiknek köszönhetem azt a lendületet, melyet fiataliságomban ébresztettek bennem. Mindenki a multból él, én is abból élek, amit a Jesti piarista gimnáziumban szívtam magamba. Hálás vagyok, hogy a helybeli főgimnáziumot piaristák vezetik, azaz jámbor atyák, ami biztosíték, hogy az az iskola, melyet vezetnek, jámbor iskola. Nem olyan iskola, hol a tanárok megtartják az órákat, hanem atyák, akik jámborságra nevelik növendékeiket, akik atyái akarnak maradni növendékeiknek. Csak akkor lesz magas szias ifjúság, ha nemcsak kosztos gazdák és előadó tanárok kezébe kerül, hanem atyák kezébe. Ha a kulturát atyái szívevel közvetítik, beveszi a gyermek szíve és meg is őrzi. Ha atyák közlik a tudást, akkor erkölcs és tudomány együtt lesznek az ifjúság szívében, akkor az ut nem lesz messze a gimnáziumtól a szemináriumig. Akkor ezen papban szegény egyházmegye magyar hívei nem senyvednek el, akkor ez a gimnázium kisegítője lesz a katolikus és nemzeti ügynek. Vigyázzunk uraim, hogy a legmagyarabb egyházmegye ne maradjon papok nélkül. Legyenek mint papok, tanárok, szomszédok jó embereim, jó katonáim. Sorakozzanak abba a zászlóaljba, melynek én zászlótartója vagyok, akkor biztosan, könnyen fogunk diadalt aratni. Az eredmény egy legyen: hazát és egyházát egyaránt szerető ifjúság.

A vármegyei gazdasági egyesület.

Dr. Bibó Károly alispán mondott üdvözlő beszédet a gazdasági egyesület nevében. Mint a vármegye legnagyobb birtokosát köszöniölte a püspököt s kérte őt, hogy a többtermelés munkájában példájával segítsen. Ha a vármegye gazdasági közönsége megmozdul, akkor minden gazda a köznek lesz segítője.

Megyeispüspökünk, mint válaszában jelezte, érzi az együttműködés szükségét. Az egyesület s a nagybirtokosok együvé valók. Az a terve, hogy nem krajároskodni, hanem termelni kell. Ha az ember produktál, akkor adhat is. Szívesen támogatja az egyesületet törekvéseiben.

A püspöki gazdatisztikar üdvözlése.

Szmidt Lajos kormányzó volt a tisztikar üdvözlő szónoka. Ószinte jókívánságot tolmácsolta, ígérte, hogy a tisztikar mindenkor kész odaadó munkával kisebb-nagyobb földesurak gondjait s nemes céljai megvalósításában segítségére lenni.

A kegyes uraság jóakaratairól biztosította őket. A tisztikar méltán várhatja mindazt, ami jogosan illeti őt. Odaadó hírséget kér, hogy magas szias küldetésének anyagi téren is megtegyehessen.

Öméltósága kedden az angolkisasszonyok és irtalmas nővérek tisztelgését fogadta s válaszában a mai korszak egyik legégetőbb szükségletét: a nőnevelés magasabb ügyét ajánlotta szép hivatalos munkakörébe.

Szerdán.

A pápai kath. hitközség üdvözlése.

A pápai katolikusok impozáns küldöttséggel siettek hódolatukat bemutatni az új főpásztornak. *Kriszt* Jenő pápai esperes-plébános vezetésével 36 tagú küldöttség tisztelgett szerdán a püspöknél. *Kriszt* Jenő esperes a ragaszkodás meleg hangján üdvözölte a főpásztort. Üdvözölő beszédében kiemelte a pápaiak lelkes örömet, hogy Öméltóságában püspököket tisztelhetik, kinek jövetelét megelőzte az a sok áldás, mely eddigi működése nyomán fakadt és az a sok jó, melyet az általa pártfogoltak nagy serege széles ez országban hirdetett. A pápaiak lelkesedése — ugymond — nem pusztá fellobbanás. Szívünkben mindig meg lesz a szeretet és ragaszkodás, mely jó és balsorsban, mint a hű nyáját, főpásztoruk köré gyűjti őket. A mai háború szántóta nehéz időkben szükséges, hogy a vigasz a főpásztor lelke és szíve útján jusson el a hívекhez. Beszédjét Öméltósága élte-tésével és lelkes közönségével végezte.

Öméltósága válaszában kifejezést adott köszönetének és örömeinek, hogy a veszprémiek után a vidékről a pápaiak az elsők, kik őt fölkeresték. Amikor végiggondol a lelkek nagy számát, kiket az isteni gondviselés vezetésére bizott, a félelem érzése szállja meg, hogy egy embernek kell majdán számot adni annyi lélekért. „En is azt kérem, folytatta, amit az őszövetségi Salamon, hogy a jó Isten adja meg nekem is a bölcseséget és ítéletet, hogy vezetésemet bölcsesség, ítéletemet szeretet-jellemesse. Tudom, hogy ez a kettő fogja számomra biztosítani a hívек ragaszkodását. Ez lesz legdusabb javadalmam, mert bármily nagy a hatalom, ha nem a hívек bizalmán és szeretetén épül fel: meddő. Szeretettel hoztam magammal. Amikor szeretetet nyújtok és adok, hivatimról bizalmat kérek. A püspök szeretete, a szívек bizalma biztosítani fogja a céltudatos együttműködést. Az együttműködéstől kell várunk, hogy a katolikusok öntudatra ébredjenek. Ez utóbbi pedig már fél győzelem, mert a főpásztor tudja, hogy soha sincs egyedül. Kérem Istent, hogy állhatatos legyen hivatim iránti szeretetben.”

Öméltósága hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival. Élénken érdeklődött a pápai viszonyok iránt és bucsuzásul megígérte, hogy a jövő héten Pápára megy. Kitérő lelkesedéssel vitték haza az örvendetes hírt a pápaiak, kiket Öméltósága leereszkedő kegyessége és jósága mélyen meghatótt.

Az áll. polgári fiu- és felsőkereskedelmi iskola.

A veszprémi polgári iskola tanári kara is szerdán tisztelgett *Gréff* József igazgató vezetésével. A küldöttség szónoka kiemelte, hogy öméltóságának a magyar tanfoly iránt eddig is tanúsított érdeklődése és jóindulata új hivatásban még nagyobb működési térre fog kiterjedni és ezért azon reményüknek bátor kifejezést adni, hogy a polgári iskola iránt is főpásztori jóindulattal fog viseltetni.

Öméltósága köszönetet mondott a tanári kar-nak. Még van győződve, hogy eddigi dicséretes hirtelülözés hűen fogják a magyar fiataliságot nevelni és vezetni.

A veszprémi kereskedelmi iskola küldöttségét ugyanazon napon *Mattuscheck* Richárd igazgató vezette. A szónok a kereskedelmi iskola jelentőségét kiemelve, kérte a főpásztort, hogy mindenre kiterjedő meleg érdeklődését a helybeli kereskedelmi iskolára is kegyeskedjék kiterjeszteni.

A főpásztor az állandó érdeklődést felajánlotta. Megígérte, hogy az iskola érdekében szívesen nyújtja tudását, jóindulatát, közbenjárását.

Az Izs. hitközség.

Szerdán tisztelgett még a helybeli izraelita hitközség is dr. *Hoffer* Armin kirabbi vezetésével. *Hoffer* kirabbi szép imát mondott a Főpásztornak, kérve a Mindenható, a seregek Urát, hogy áldásával kísérje a katolikus polgártársak főpásztornak és atyjának minden cselekedetét és lépését.

Öméltósága megköszönte a tisztelgetés ity magyiaritkozását. Kívánta, hogy a haza polgárai ne a szűkhúsú jellemzést, hanem az együttes munkálkodás a köznek javára.

Csütörtökön.

A Szt. Vince-egylet.

Csütörtökön legelőször a Veszprémi Szent Vince-egylet jelent meg a főpásztor előtt *Perényi* Antal kanonokplébános vezetésével. A szónok üdvözölő beszédében a püspökszentelés fölséges szertartásának eme kérdését idézi, amelyet a felszentelt főpap intézett öméltóságához: „Akarsz-e a szegényekhez... az Ur nevében barátságos és irtalmas lenni?” „Méltóságod, — így folytatta a szónok, — azt felelte: Akarok!” Eme ígérete batorította a Szent Vince-egyletet, hogy hódoló tiszteletét bemutatssa. Ha valamikor, úgy ma: a háborus nehéz esztendőkbén domborodik csak ki igazán ezen egylet munkásságának nagy jelentősége. Eljöttünk, hogy Méltóságodnak felajánljuk szolgálatainkat. Elhoztuk a szegények könnyeit, melyek vigaszt várnak. Elhoztuk a szegények ajkait, melyek Isten áldását kérik Méltóságodra, — eljöttünk, hogy Püspök Atyánk jóságos szívének megnyilatkozását elvigyük szegényeinknek.

Öméltósága válaszában hangsúlyozta: legyenek meggyőződve, ha van ügy, mely iránt első-sorban érteklél kell birmom, úgy az a szegények támogatása és felkarolása. Mindig visszhangzik szívemben az Üdvözítő szava, hogy az irtalmas szívűeknek ígérte az ő boldog országát, amikor mondotta: „Éheztem és enni adtatok, mezitelen voltam és felruháztatok, szomjas voltam és inni adtatok.” Ez a része az evangéliumnak figyelem-zet, hogy irtalmas szeretetünk legyen kapcsolatos áldozatos jóságunkkal. Ezután kijelentette, hogy hűséges segítőtársa akar lenni az egyletnek. Majd azon reményének adott kifejezést Öméltósága, hogy a nők mellett a férfiak is szervezkedni fognak a szegényügy felkarolásában, hogy ne legyen szegény városunkban, ki szent Vince szellemében végzett munkáinknak áldásait ne élvezné. Beszéde végén a püspök ur megemlékezett boldogult előd-jének az egylet céljaira tett adományairól. Megígérte, hogy elődje munkáját ezen a téren is folytatja.

A kath. iskolaszék üdvözlése.

A veszprémi kath. iskolaszékét dr. *Csolnoky* Ferenc, az iskolaszék vil. elnöke vezette a főpásztor elé. Az iskolaszék — mondta a szónok — örvend Öméltósága magas elhatározásának, hogy a gyermekek főgondját fogják képezni. Veszprém iskolavárossá fejlődött. Kéri a püspököt, hogy az iskolaszékét nagy hivatásban szives jóindulatába fogadja kegyeskedjék.

Öméltósága örömeinek adott kifejezést, hogy a katolikusok oly nagy érdeklődést tanúsítanak a hitvallásos iskolák iránt. Annak tanúsága ez, hogy a családi élet megmaradt a hit és erkölcs támaszának. Különösen jól esik látnia az érdeklődést Veszprém-ben, hol a Káptalannak oly hírneves iskolája volt. „Szent hagyományokat veszek át, mondotta a püspök, amikor ígértem, hogy az iskolák iránt nagy érdeklődést fogok tanúsítani.”

A kath. kör.

A veszprémi Katolikus Kör küldöttségét *Perényi* Antal kanonokplébános vezette. Beszédében rámatatott a két harcra, mely a fronton és itthon folyik. A háború befejeződik, de a másik harc: a szelemi harc, a világnézetek harca mindig meglesz. Ennek a harcnak szolgálatában áll a Kath. Kör, mely öntudatos harcosokat állít bele a küzdelembe.

A püspök ur válaszában kiemelte, hogy a Kath. Körben védőbástyákat lát. Védőbástyáit a katolicizmust átfogó nagy kérdéseknek. Kéri a tagokat, hogy a Kört tartásuk állandóan ütemes életben és tartásuk szönyegen folytonosan a kath. egyházat, a kath. szervezkedést érintő kérdéseket. A Kath. Kör nem Kaszinó, hanem a kath. öntudat iskolája. Ebben az értelemben mindig örömmel áll a Kör rendelkezésére.

A kápt. alapítványi hivatal.

Dr. *Rédey* Gyula püspöki helynök, nagy-repósti a Veszpréme gyházmegyei Alapítványi Hivatal és a Káptalani gazdasági kárt vezette Öméltósága elé. Kérte a püspök ur jóindulatát, melyre alapos és szorgos munkájukkal magukat érdemese tettek. A püspök ur válasza az volt, hogy külön-külön hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Evangélikus hitközség.

A veszprémi evang. egyházközség vezetője és szónoka *Lördöffy* Péter lelkész volt. Emel-kedett beszédével üdvözölte Öméltóságát, kibén a szeretet apostolát látja. „Amikor látom a bűnököt,

ugy érzem, hogy a hívөкnek egy táborba kell összetömörülni a vallástalan és erkölcstelejn irány-zatok ellen.”

A püspök ur válaszában kijelentette, hogy ugy jött, mint a béke embere, akinek szíve nem ismer gyűlöletet a másvallásuakkal szemben. Óhaja, hogy az egyes felekezetek a katolikusokkal bé-kességben éljenek ugy Veszprém-ben, mint az egész egyházmegyében. Kéri, hogy vigyék el hit-sorsosaiknak őszinte üdvözlétet.

Kath. tanítótestület.

Perényi Antal kanonokplébános a veszprémi kath. tanítótestületet vezette azután a püspök ur elé. Beszédében arra kérte öméltóságát, hogy a kath. tanítók lelkes munkájára és fáradozásaira tegye rá a legszebb koronát: magas jóindulatának kegyes megnyilatkozását.

A püspök ur a tanítókat válaszában a pap-ság bajtársainak nevezte. A kath. tanítók nevelnek az egyháznak buzgó hívөket és alapozzák meg a jövő boldog családi életét. A kath. tanítók mindig megtalálják benne a jóakaró segítőt és támogatót.

A ker. földmivesszakosztály.

A Keresztény Munkásegylet földmivess-zakosztálya *Közszeghy* Antal karkaplan vezetésé alatt tisztelgett, aki üdvözölő beszédében Öméltó-sága engedélyét kérte, hogy magas személyében ne csak főpásztorokat, hanem fővezérüket is lat-hassák, tisztelhessek, köszönthessék.

A püspök ur örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar kath. földmivesszép képviselőit láthatja. A földmivess sohasem mondja, hogy mit nekem a hit és vallás, mert a földmivess az, aki mindig érzi, hogy Isten kezében van s ép azért, mert vallásos, a nemzet katolikus jellegének öre.

A kath. Legényegylet.

A veszprémi Kath. Legényegyletet dr. *Rédey* Gyula püspöki helynök vezette püspöke elé. Az egylet a püspök atyai szeretetébe ajánlta és kérte öméltóságát, hogy a tagoknak a háború okozta megfogyatkozott számát ugy tekintse, hogy ez a kis csoport lesz az alap, amelyen a jövőt fel-épithejtük.

Öméltósága válaszában kiemelte, hogy a kath. Legényegyletet, mint a kath. közéletnek gócpontját tekintti, hiszen a régi kath. céhrendszer hagyományainak, tradícióinak örököse. Megígérte, hogy nagy érdeklődéssel és jóindulattal fogja ki-sérni munkájukat.

Pénteken.

A posta- és távirahivatal.

Wildenauer Kálmán postafőnök a helybeli posta- és távirahivatal küldöttségét vezette a fő-pásztor elé tisztelgésre. A főnök meleg szavakkal üdvözölte a püspököt, kit szeretettel köszönt és vesz körül a postások nagy száma és örömmel ajánlja fel szolgálatait Öméltóságának.

A püspök megköszönte, hogy nagy elfoglalt-ságuk mellett is időt szakítottak arra, hogy őt föl-keressék. Annál jobban esik ez neki, mivel a postásokat mindenütt a haza és egyház egyik leg-komolyabb, leglelküismeretesebb, legvallásosabb osztályának tanulta megismerni.

A későbbi küldöttségek fogadásáról követ-kező számunk hoz tudósítást.

HIVATALOS RÉSZ.

Az egyházmegyei hivatalban: Dr. *Vegele* Lajos szentszéki jegyző és levéltáros, eddig viselt iktatói tisztétől felmentetvén, helyére dr. *Weber* Pál püspöki magántitkár nevezetett ki.

Theológiai tanári karban: Dr. *Kis* György papneveldei tanulmányi felügyelő és az egyházjog s egyháztörténet helyettes tanára ugyanezen tan-székre nyilvános rendes tanárrá nevezetett ki.

A Vigiliantia tanács tagjává dr. *Vegele* Lajos szentszéki jegyző kinevezetett.

Succentorri kinevezés. *Kovács* József karkaplan succentorri és székesegyházi sekrestyeigaz-gatóvá kinevezetett.

Dispositio. *Németh* Sándor mikai házikaplan karkaplan *Veszprémbe*, *Simon* János somogy-tárnócai házikaplan *Nemesvidre*, *Radvics* László Márkórol *Zalapatendre*, *Gazdag* Ferenc Nemesvid-ről *Csatára*, *Baumann* János Városlódról házi-kaplan *Mikére* áthelyeztetek.

Tanítói kinevezések. *Marton* Győző Pápára, *Balfi* Mihály Somogyvámosra, *Bucsy* Mária So-mogyvárosra, *Péterfi* Adám Somogyvámosra, *Nagy*

Iren Balatonedericsre, Fűzi Gyula Takácsiba, Törzsök Jenő Bakonybánkára kántortanítóvá, illetve osztálytanítóvá kinevezettek.

Pályázat. A csalkai (Veszprém.) r. kath. iskolaszék a megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése törvényesint. A kántortanítói állás betöltéséig a kántoriakat is vezei, melyért 600 K. körüli a jövődélme. Határidő nov. 6. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények plébániahivatalhoz Súr (Veszprém.) küldendők.

Pályázat. A dégi (Veszprém.) plébániához tartozó *ecspusztai* r. kath. tanítói, illetve tanítónői állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: 1000 kor. évi törzsfizetés; 5 és 10 évi szolgálat betöltése után 200—200 K.; 15 és 20 évi szolgálat után 100—100 K. 25 és 30 évi után 200—200 K. korpótték; kétszobas lakás szabad tüzelővel, konyha, kamra. Kötelessége a mindennapi és ismétlő tanulókat tanítani, vasár- és ünnepnapokon délután litániát tartani. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvények nmélt. gróf Festetics Pál v. b. t. tanácsos ur címére *október hó 28-ig* Dégre küldendők.

Pályázat. A bodrogai (Somogy m.) r. kath. népiskolához helyettes tanítót vagy tanítónőt keresünk a háború tartamára. Fizetés: Lakás és kertjei kívül 800 korona és a háborús állami segélyek. Egy óri tűzfűz, 5%-os pótdából körülbelül 130 korona, ismétlő oktatásért 28 korona. Állás november 1-én elfoglalandó. Kérvények *október 25-ig* Plébániai hivatal Hetes címre küldendők.

Pályázat. A vindornya-foki fiókegyház róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: lakás; mellékhelyiségek, 1248 □-öi házikert, értéke 260 K.; párbérrözs, lélekpenz, 2400 □-öi szántóföld, 3 méterli hasábfá, stóla és alapítvány értéke 394 K.; a többi államségely. Pályázhatnak temetések végzésére képes tanítónők is. Felszerelt, válaszra szánt bélyeggel is ellátott kérvények *november 2-ig* a plébániahivatalhoz, *Karmacs (Zalám.)* küldendők. Választás *nov. 4-én*, mely után a megválasztott köteles állását mielőbb elfoglalni és az egyházmegyei „Gondviselés” segélyegyletbe beletpni.

H I R E K.

— **Püspökünk üdvözlése.** József Ferenc főherceg fáberi levelezőlapon üdvözölte püspökünket. Levele a következő: Fogadják Méltóságod püspökké történt szentelése alkalmából szívem legjobb kívánatait. Üdvözli tisztelő híve: *József Ferenc főherceg.*

Óméltósága a magas üdvözlésért sürgönyileg mondott köszönetet: Fogadják Fenséged a legkegyelmesebb üdvözlésért mély hódolatom alázatos kifejezését. *Dr. Rott Nándor*, veszprémi püspök.

— **Kisebrendek.** *Dr. Rott Nándor* megyéspüspök ur Óméltósága 20-án délelőtti a 9 órai szentmise keretében a *szekesegyházban* tizenhárom IV. és III. éves papnövédeknek feladta a tonsurát s a négy kisebb rendet. A papnövédekhez óméltósága megható szentbeszédet intézett az alkalommal. Kiindulva az egyházi szertartásokból, meleg szeretettel kötötte a papság szívére a tonsura viselését, nemkülönben az Ur Jézus szentes Szívének, a boldogságos Szűznek és szent Józsefnek legbensőbb tisztelget.

— **Adományozás.** *Dr. Csizsarik János*, p. prelátnak, nagykövetségi tanácsos, veszprémi kanonok a veszprémi szegényeket gyámolító Szent Vince Egyesületnek újabb 3000 K-t, a Katolikus Kőr céljaira 200 K-t s a veszprémi építő munkások szakosztálya részére 200 K-t volt kegyes adományozni. A testületek elnöksége ezúton is hálás köszönetet mondanak a nemesszivi jötevőnek.

— **Tisztelgés.** Az angoliasasszonyok főjeledelemasszonya, *M. Gottlieb Borbála*, *M. Ghimesy Mária* helybeli főnöknő kíséretében a hét folyamán tisztelgett az új megyéspüspöknel.

— **Adományok.** *Dr. Rainprecht Antal* főpapán okt. 1-től kezdődőleg hadi jótékonyági alapot szervezett. Erre a célra eddig harmincöt adakozótól összesen 1420 kor. folyt be. Ez a rövid idő alatt felmutatható szép eredmény reményt nyújt, hogy csakhamar tekintélyes összeg áll rendelkezésre jótékonyági célokra.

— **Az iskolák gyászünnepe.** A közoktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy az iskolák nov. 2-án a hősi halált halt vitézek emlékére gyászünnepeket tartanak. Ugyanakkor az elesett katonák sírjainak gondozására gyűjtést is rendeznek.

— **Hősi halál.** Közledik a halottakról való emlékezés kegyeletos napja. Kötik már az ősi rózsá-koszorúkat, főhéher szimbolmát az emlékező szeretetnek. Ha majd nem is ég gyertya a sírokon, ég a szívükben a kesergő fájdalom. De talán ezt is megenyhíti a közelség, ha a sirató szív ráomolhat a drága síchalomra. Mekkorra kínja lehet a szerető szívnek, ha csak lelkiképen, a zokogó, panasos léleknek távolba sikoltásával, a gyász-borult léleknek távolba látásával omolhat a messze sírokar. Ezeknek a síroknak száma ismét több lett. *Kedves*, jó fiu, husz éves tavaszokkal férfivá érett ifju hősnek, *Hajagos* Károlynak sírjával. A 7-es honvédek 3-ik ütegének volt lövegvezető főtűzére. Augusztus 20-án a román hadsereg, Hária és Herestrau között gránát-lövéstől találva hősi halált halt. Hílt temető szertető bajtársai visszahozták honi földre s a három-székmegei Sósmező község temploma mellé helyezték ideiglenes nyugalomra. Bánatos szülők, testvérek, népes rokonság s a hű bajtársak siratják a boldogultat. Agyalok őrizték békés álmait!

— **A Balaton új kormánybiztos.** A földmivélségi miniszter a Balaton új kormánybiztosává *Kvassay Jenő* miniszteri tanácsos nevezte ki.

— **Német kitüntetés a 31-eseknek.** Ófel-sege megengedte, hogy a porosz királyi harcos érdeméret elfogadhasák és viselhesák: *Demjén József*, *Mercz János t. zászlósok*, *Braun András* tiszthelyettes, *Morawcsik László* népf. örm., *Tóth János*, *Trestyn János t. örm.*, *Gaal Gyula*, *Hangyal István*, *Tuba Lajos* szakaszv., *Jakaacs Imre t. szkv.*, *Szabadi János tiz.*, *Lautner István*, *Galambos Ferenc* népf. tizedesek a 31. honvéd-gyalogezredben.

— **A kertészcsoport gyűlése.** A *veszprémi tisztviselők kertészcsoportja* 1917. október hó 28-án a jövő vasárnap d. e. 11 órakor a vármegye-házban *Gazdasági Egyesület* helyiségében gyűlést tart, melyre a csoport tagjait a vezetőség ezúton is meghívja. Azok, akik 26 koronát fizettek a múlt évadban és csak 20 koronás földet kaptak, a külföldi összeget Nagy Lajos csoportpénztárosnál átvethetik. — *Dr. Óvári Ferenc* által följárlott kb. 3 kat. hold földre is jelentkeztek mintegy 25-en s így egynek-egyenk 200 □-öi föld kerül. E földterület kiosztását *dr. Szász Ferenc* intézi.

— **Tanítógyűlések.** Megmozdulnak a kath. tanítóegyesületek. Tagjait gyűlést tartanak, hogy anyagi ügyük megoldatlan kérdéseit napirenden tartásák s megvalósításukat illetékes helyeken kérelmezzék. A veszprém-várpalota-nyingi kath. tanítókör okt. 22-én tartja, a zirc-magyarszombathelyi kath. tanítókör pedig okt. 18-án tartotta ősi közgyűlést. Ezeket követik majd az egyházmegyei tanítóegyesület többi köre is.

— **Villany.** Az éjjeli világitást illetőleg megnyugtató hírt közölhetünk. Polgármesterünk maga is aggályosnak tartja a világitatlan, hosszú téli éjszákakat közbiztonsági szempontból. Arra törekszik, hogy ezen a bajon, ha nem is hajnali órákig világitva, már nov. 1-től kezdődőleg segítsen. Hogy ez így különállóság sok olajfogyasztást ne okozzon, az éjjeli áram más felhasználását is tervezik. Így azután még inkább biztosítva lesz az éjjeli világitás.

— **A tanítás kezdete.** A vármegyei közg. bizottságban indítvány hangzott el, amely a délelőtti tanítás nyolc órai kezdő idejét kívánja 9 órára áthelyezni. A hírt mi is közöltük, bár a tervet nem helyeseltük, sőt épen az oktatásügy érdekében kivethetlennék tartjuk. Csak a helybeli kath. el. iskoláknak vesszük ezuttal figyelembe, mint amelyeknek iskoláztatási viszonyait leginkább ismerjük. Ez az iskola ma kilenc osztályt helyez el öt iskolateremben. A tanítás tehát váltakozó. Mind-egyik terembe két osztály jár: egyik délelőtti, másik délután. Ezt is felváltva, vagyis úgy osztják be, hogy mindegyik osztálynak 18 hetijára legyen. S épen ebből a célból a délelőtti tanításnak legalább négyórásnak kell lennie. Ha az előadások kilenc órakor kezdődnének, akkor d. u. egy órakor végződnének. Ekkorra már a kályhák is hűlőnek, mert egész délelőttön keresztül a szénzúke miatt se tömhető, meg egy kis szel-lőztetésről is kell gondoskodni. Mindez nem való-sítható meg akkorára, amikor a délutáni osztály tanulóit jönnek. Sőt ezek már ebéd után, leg-alább is egy óra után jönnek, főképen a szegényebbe, hiszen valószínűleg az iskola lesz az ő egyetlen melegező helyük. Az is szokás, hogy a sötétes délutánok miatt a téli hónapban 1/2 óra-kor kezdik az előadást. Hogyan lehetne ezt a kilenc órai kezdéssel megvalósítani. A fűtésbeli

takarékosságot nem találjuk meg. Akár 8-tól délig, akár 9-től 1-ig tartson a tanítás, a kályhafűtés ideje azonos. Sőt ha a délelőtti tanítás 9-kor kezdődik, a kályhákat a későbbi órák alatt is rakni kell, nehogy egy órára kialudjanak. Mert ha kialudsznak s a szellőztetés után gyújtják el azokat, akkor a délutáni tanulók jó hideg termekbe érkezzenek. Arra meg, hogy a délelőtti tanítás 9-től 12-ig terjedjen, szó sem lehet a tanítási eredmény még nagyobb veszélye nélkül. Elég nagy ez a mostani háborús órandem mellett is. Azt hisszük, hogy a közegészségi veszély se csökkenne valami nagyon, hiszen a téli meghűlés a későbbi órában is megeshet. Reggel nyolc órakor világos is van, a gyalogjárók is rendszerint tiszták. Ha pedig nagy hó, vagy eső van, a kisebb tanulókat, sőt a nagyobbakat is otthon fogják s az ilyen mulasztás mindig igazolt. De más szempont is a mostani kezdődő mellett szól. A tanulók 90%-a iparos, földmives, munkás szülők gyermeke. Ezeknél a megszokott, sőt megváltoztathatlan ebédidő a déli tizenkét óra. Ezt a rendet ilyen nagyszámú családnál az iskolai hatóság nem változtathatja meg. A középiskolák mellőzhetik ezt a figyelmet, de az elemi iskoláknak számba kell venniük. Mi nem attól félünk, hogy a jó ruhás tanulók, ha kicsinyek is, megfáznak a nyolc órai iskolakezdettel, hanem attól, hogy sok lesz a cipőlen, ryhátlán szegény gyerek, akik még detájban is részkelve dideregnek. Ugy halljuk, hogy az iskolai hatóság sem óhajítja a változtatást.

— **Tűzifa.** A tisztviselők fűzifájából rész-szüloket az intézőbizottság felkéri, hogy a felfűrészelésről mondjanak le, mivel a városi fűrészelő-gép e héten és a jövő héten is másfelé dolgozik. Ennélfogva az intézőbizottság a fűrészelés miatti felelősséget magától elhárítja. Aki a fűrészelésről lemond, sziveskedjék erről egy levelezőlapon *Göndör Ferenc* kir. s.-tanfelügyelőt értesíteni.

— **A veszprémi szeszifőző.** A központi szeszifőző november 5-én megkezdte működését. A kisebb szeszifőzőknek az új rend sehogysm tetszik. Nagyon el vannak keseredve, hogy megszüntették a kis fűstököt s nem maguk főzethetik ki a szőlőtörkölyt. Megirtuk már, hogy abban az esetben, ha a községek nagyobb mennyiségű törkölyt biztosítanak, a közp. szeszifőző a helyzinen is elvegyi dolgát. Ugy halljuk, hogy már legközelebb ki is száll egyik balatonmenti községbe. Örömmel hallottuk, hogy polgármesterünk ebben is megtalálja az üzleti összeköttetés helyes módját. Ismeri a kisczardák hangulatát s éppen ezért barátságos uton férkölyt hozzájuk. Felkintetbe veszi a nagy takarmányhiányt s emiatt, ahol módját ejtheti, a kifőzött törkölyt etetési célokra vissza-adatja. Sőt attól sem idegenkedik, hogy egyik-másik gazda a saját zsetéjéből saját szükségletére néhány liter sziveresítőt a megszabott áron visszakaphasson. Azt hisszük, hogy ez az udvarias hajlandóság eisimítja az ellentéteket s a veszprémi központi szeszifőző jó viszonyba jut nagy közre-tének szőlőtermelőivel. Jelezzük, hogy a már említett községekben kívül Sói, Vilonya, Szentistván, Peremarton, Berhida és Litér is a veszprémi szeszifőző körzetébe tartoznak.

— **Állami tanerők a megyében.** A vármegye tanfelügyelője felterjesztést intézett a vallás-és közokt. miniszterhez, hogy a vármegye szünetelő iskolái számára állami tanerőket rendeljen ki.

— **A já.** A város fát vágatott. A napokban jelenik meg a polgármester hírdetménye, mely azokat, akiknek fájuk nincs, előjegyzésre szólítja. A jegyzést a tanács okt. 30-án lezárja. Az előjegyzés azonban még nem jelenté azt, hogy az illető fát kap, mert a fa kiosztása nem a jelentkezés sorrendjében, hanem a jelentkezők rászorultsága alapján történik. Elsősorban a szegénységet veszik figyelembe. A fa ára erdőn átvéve: hasábfá méter 25 K, gömbfá métere 23-30 K.

— **A burgonya.** A város két vaggon burgonya feletti fog rendelkezni. Ebből csak olyan családok részesülnek, akik nem termeltek s nem vásárolhattak lit is főtékintet lesz a hadbavonul-tak szegényebb családja. A kiosztás perant aránylagos lesz aszerint, hogy hány család jelenik.

— **A cukor.** Az új cukorjegyeket a város közlelmzési hivatal áttette a fogyasztók által megjelölt kereskedőkhöz. Ki-ki ott keresheti járadóságát.

— **A város költőgyűlése.** Veszprém város 1918. évi költőgyűlése elkezdt. Erdőkötők a város számvevőség hivatalos helyiségében megkezdte

— **Államsegély a városnak.** A belügy-miniszter 5000 korona államsegélyt utalt ki Veszprém város részére az állami gondozásban levő 7—15 éves elhagyottak nyilvántartott gyermekek gondozására. Ez összeg kizárólag áll. gyermekmenhelyi gondozási díjak fedezésére fordítható.

— **Visszakerült birtok.** Dr. Anyos István visszavásárolta esztergári ősi birtokukat. Örvendetes jelenség, ha az ősi birtok újra a családdal lesz, nem pedig a vérből aranyat gyűjtő hadseregszállítók új társadalmi osztályának valamelyiké tagjává.

— **Drágább a kéményseprés.** Jenőfy Ferenc veszprémi és Sikora Vilmos enyingi kéményseprés-mesterek a kéményseprés díjtételeinek fellemlését kérték. A vármegye törvényhatósága a kérelmet teljesítette. A kéményseprés díjtételeit ideiglenesen 25%-kal fellemlé.

— **Érdekes órarend.** A pápai kath. főgimnázium tanári kara kényszerülve volt arra az újításra, hogy 40 perces órákat vegyen a napi órarendbe. Ezzel elérte, hogy 8-tól 12 óráig öt külön tantárgyra fordíthatnak 40—40 percnyi időt s minden óra után 10—10 percnyi szünetet adnak. Ez újítást bizonyára az a körülmény szorította, hogy a váltakozó tapítás mellett egy-egy tanterem csak déli 12 óráig használható. Hogy az új rend beváljon-e, majd a tanításianyag elvégzésénél lehet bizonyítani.

— **Új óvodák szervezése.** Vármegyénk területén miniszteri rendelet következtében a kir. tanfelügyelő Veszprém és Pápa városokkal, továbbá Városlód, Balatonkenese, Bakonycsérnye és Nagytevel községekkel az új állami óvodák felállítására vonatkozó tárgyalásokat megkezdte.

— **Pápai hírek.** A városi közgyűlésen Antal Géza indítványozta, hogy a város a hadisegélyekkel szemben ne a felemelt, hanem a tavalyi listákról szedje. Fedezetül a közlelmzésből eredt 33 ezer kor. jövedelmet ajánlja.

A képviselőtestület 10 ezer koronát szavazott meg a Veszprémi Állatbevásárló és Husértékesítő Szövetkezet részvényeire.

A pápai tüdőbeteggondozó intézet a belügy-minisztertől 2500 kor. segélyt kapott.

Az iskolaév a nagymérvű vérhasjárvány miatt okt. 8-án nyílt meg.

— **Katonai fuvarosok.** A honvédelmi miniszter az összes kerületi parancsnokságokat értesítette, hogy a szénzállításokhoz a katonai erők közreműködését engedélyezi. Az állomásparancsnokok válságos esetekben, torlódásokkor még a kiképzés rovására is tartoznak a polgárság rendelkezésére állani.

— **Rendőrségről.** Dr. Török Gyula rendőrkapitány tudatja, hogy a hét két napján, hétfőn és pénteken az ételek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben és üzemekben tilos olyan ételeket előállítani, vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsír (sertészsír, szalonna, margarin, vaj, növényzsír, növényi olaj vagy emberi éleztetre alkalmias bármely zsíradék vagy olaj) felhasználása szükséges. Tilos továbbá az említett üzletek és üzemek által hétfőn és pénteken a szobánlevő zsírfelhasználás az üzlethelyiségben való kiszolgáltatása. Ezen rendelet életbelépésével a hus- és zsírfogyasztás korlátozásáról szóló egyéb rendeletek hatályukat veszítik, tehát megszűnnek az eddig érvényben volt hústalan napok is.

— **Összeírják a bort.** Pénzügyőrök járják a szőlőhegyeket s keresik a bort. A sok bort. Mert akinek ötven hl. bora van, azt följegyzik. Hogy miért, mi nem keressük. A termelők azonban nagyon érdekliknek s amikor feltörés közben egy-két-három kancsó kiürül, meg is találják a remítő okot a murcis fantázia találmányával.

— **Gyűjtés tüdőbeteg katonák javára.** A József királyi herceg Szanatórium Egyesület mindenazentek napján és halottak napján a tüdőbeteg katonák javára országos gyűjtést rendez. A Szanatórium-egylet veszprémi fiókja szintén részt vesz a gyűjtésben s a temetőben ugyszintén a városban urnókkal fog gyűjtetni. Az egyesület nagyon kéri az igen tisztelt közönséget, hogy tekintettel a gyógyításra szoruló tüdőbeteg katonák igen nagy számára, erre a nemes célra adakozni sziveskedjék.

— **Távirat a frontra.** A magánfeleknek eddig nem lehetett táviratot küldeni a hadrakelt seregben lévő hozzátartozóikhoz. Ezenútt sürgős ügyben táviratozni lehet. A távirati címzésnek ugyanolyanul kell lenni, mint a tábori levelezőlap címzésének. Minden távirat 30 szóig terjedhet

és egy ilyen távirat 2 koronába kerül. A távirat szövegét a legközelebbi katonai vagy honvéd állomásparancsnoksághoz cenzura végett be kell küldeni és ha a parancsnokság jóváhagyja a szöveget, akkor annak továbbításáról maga gondoskodik. A kézbesíthetetlen táviratokat visszaküldik a feladónak.

— **Fehérneműt a hadseregnek.** A hadvezetőség ismét a magyar társadalomhoz fordul, még pedig fontos kérdésben: a hadseregnek fehérneműre van szüksége! A készletek fogyóban vannak, az anyagok feldolgozása a munkáshiány következtében meg van nehezítve úgy, hogy a fehérnemű szükséglet gyors kielégítését csak az ország lakossága biztosíthatja. — A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala országos akciót indít a fehérneműek gyűjtésére. Színre és minőségre való tekintet nélkül minden textilterméket szívesen fogad, a fősúlyt azonban a vászonműlekre fekteti. A gyűjtés módzatait a Hadsegélyző Hivatal falragaszok és a hírlapok útján legközelebb közölni fogja. Addig is mindenki gondoljon a fronton küzdő hősökre, a kórházak betegeire és készítsse elő szeretettel nélkülözhető fehérneműt.

— **Suly László biztosítási és bankirodája** Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* főképviseletében élet-, baleset-, jaradék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági valamint vállalati részvényeket, értéks-állampapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számára vásárol és forgalmi áron elad. *Osztályorsjegy eladó.*

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

KÖZGAZDASÁG.

Alispáni körrendelet. Dr. Bibó Károly alispán a fősolgabírákhoz, polgármesterekhez s a községi és körjegyzőkhöz, valamint a haditermény r. t. bizománysalhoz s az átvevő bizottsághoz kirendelt meghatalmazottakhoz körrendeletet intézett a kormány tengeri rendeletének végrehajtása iránt.

A rendeletből kivonatozjuk a lényegesebb rendelkezéseket:

Mint hogy a tengeritörés október 25-ig nagy részben befejeződik, az alispán f. hó 26-tól kezdődőleg elrendeli a tengerifelesleg igénybevitelét. Az eljárás vezetésével a fősolgabírákat s a polgármestereket bizza meg. A termelőknél általában, a nemtermelőknél pedig csak akkor rekvirálnak, ha köztudomásulag számbavehető tengerivel rendelkeznek. A rekvirálás házról-házjárás útján történik.

Október 26-tól kezdve a készletbirtokosok eladási jogukat többé nem gyakorolhatják. A termelő az igénybe vett tengerit fel nem használhatja. A tengeri, hacsak a morzsolás nem lett elrendelve, csövesen tartandó meg és adandó át.

Az átvételi bizottság állapítja meg az 1917. évi termés mennyiségét s hogy ebből mennyi van a termelő birtokában. A hiányzó mennyiségről meg kell állapítania, hogy a termelő eladta-e, felhasználta-e? Előbbi esetet vásárlási igazolvánnyal kell bizonyítani. A termelő feleslegének csak felét adhatta el. Ezt a mennyiséget hízalásra is felhasználhatta, de akkor eladásra semmi sem került.

A körrendelet közli még a tengeriből gazdasági célra, hízalásra felhasználható mennyiség számszerű megállapítását, amelyet mi már a min. rendelet ismeretelésekor leközzölünk.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Talos Károly cipésziparos és Stigler Róza fia Sándor Elek r. k. — Schäfer Imre kőművesegéd és Főczeny Agnes leánya Erzsébet r. k. — Józsa József parádés kocsis és Balla Anna fia József r. kath. — Mihályfi János könyvkötőegéd és Gyurák Margit leánya Antónia r. k. — Selemi József ny. máv. mozdonyfűtő és Török Mária fia József és László r. k. ikertestvérek.

Halálozás.

Szigeti Lajos asztalos hósi halált halt katoná r. k. 20 éves. — Özv. Csomai Jánosné Lemzel Erzsébet napzámosnő r. k. 75 éves. — Huth Antalné Horváth Rozália cipésziparos neje r. k. 52 éves. — Özv. Varga Istvánné Szabó Mária magánzó ev. 76

éves. — Jámbor Györgyné Milkovics Rozália magánzó r. k. 56 éves. — Takács Teréz r. k. 4 hónapos. — Endrédi József napzámos ref. 78 éves. — Özv. Róthausner Simonné Sonnenberg Teréz magánzó izr. 83 éves. — Kerper Ferenc kőművesiparos r. kath. 85 éves.

HÁZASÁG.

Az elmúlt héten nem történt.

APRÓHIRDETÉSEK.

Harisnyofejelést és javítást elfogad jutányos áron hadbavonult neje. Szíves megkereséseket kér Talos Károlyné Veszprém, Pacsirta-utca 11.

BORELADÁS. 30—40 hektoliter balatonmelléki ó-bor eladó. Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

ELADÓ HÁZ.

Veszprém, a Jeruzsálemhegyen Festő-utca 79. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos.

Az Országos zöldség-, főzelék- és gyümölcsforgalmi részvénytársaság megbizottja

GRÜNHUT IGNÁC

Veszprém, Rákóczi-tér 11, akinél a szükséges szállítási igazolványok a veszprémi és enyingi járásokra kaphatók.

Diót veszek

minden mennyiségben.

Mintázott ajánlatot kér

BAKOS KÁLMÁN

fűszerkereskedő Veszprém. Telefon 55.

Eladó nyolc méter-mázsá fajalma,

métermázsánként 240 koronáért és hetven kilogramm

idei édes szilvaiz,

kilogrammonként 6 koronáért MAYER BÉLÁNÁL, Városlődön.

Egy téli csukott batár új állapotban eladó. Bővebbet: Lhotka István kocsigyártó, Székesfehérvár.

Eladó ház.

Veszprém, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafelelő lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

